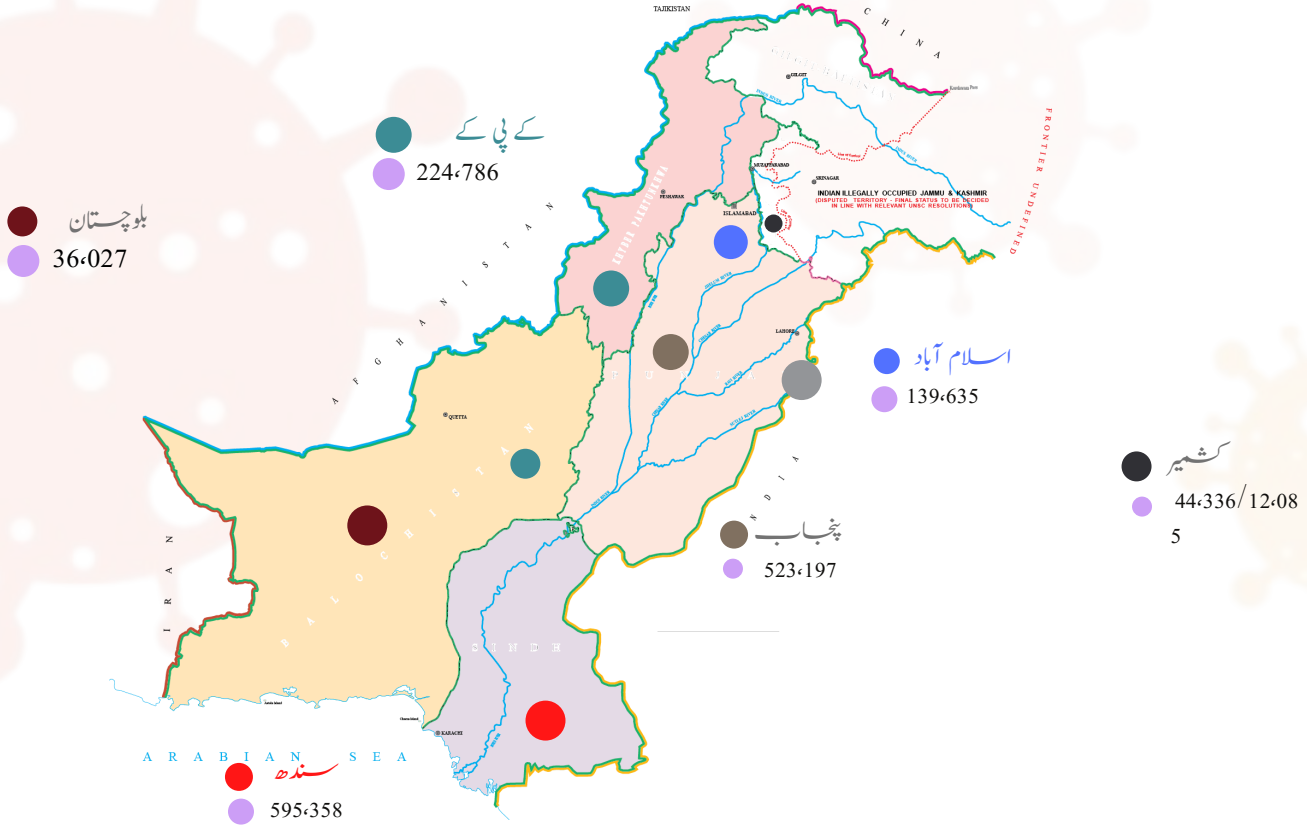

کووڈ 19 ڈیش بورڈ (پاکستان)

تصدیق ٹیل کیسن تصدیق ٹیل کیسن تصدیق ٹیل کیسن تصدیق ٹیل کیسن

ہینئر تائین
31,094,659

گذریل 24 کلاکن: 6442

تصدیق ٹیل کیسن
1,39,644,465

گذریل 24 کلاکن: 18

حالت چ مریض
25

گذریل 24 کلاکن: 0

سبب فوتین
30,635

گذریل 24 کلاکن: 1

مکمل صحتیاب
1,544,103

گذریل 24 کلاکن: 16

ویکسین کے اعداد و شمار

دوز ملی آھی
139,644,465

گذریل 24 کلاکن: 1,892

پهرین دوز
132,317,738

گذریل 24 کلاکن: 4,792

بوسٹر دوز وصول
48,935,695

گذریل 24 کلاکن: 55,003

دوز وندرن
302,427,642

گذریل 24 کلاکن: 78,602

SOURCE : [Government of Pakistan](https://www.governmentofpakistan.gov.pk/)

غلط معلومات

اسان هڪ ڊجيٽل دور ۾ رهون ٿا جتي معلومات اسان وٽ مختلف ذريعن کان اچي رهي آهي. خاص طور تي آن لائين مواد جي مختلف ذريعن سان، اهو ڄاڻڻ ڏکيو ٿي ويو آهي ته ڪهڙو مواد حقيقت تي ٻڌل آهي، جيڪو اڌ سچ آهي، ۽ ڪهڙو غلط آهي. اسان مختلف ڊجيٽل پليٽ فارم استعمال ڪندا آهيون ڪنهن به مواد کي شيئر ڪرڻ لاءِ جيڪو تحقيق کان سواءِ سچ نه هجي، ان سان سوشل ميڊيا تي هڪ اهڙي اثرائتي لهر پيدا ٿئي ٿي ته ٻيا ماڻهو به سچ کي قبول ڪن. اها لهر سماج ۽ خاص ڪري ٻارن ۽ نوجوانن لاءِ خطرناڪ ثابت ٿي سگهي ٿي ۽ ان ڪري اهي دنيا بابت غلط نظريا اختيار ڪري سگهن ٿا جيڪي حقيقي دنيا ۾ انهن لاءِ خطرناڪ ثابت ٿي سگهن ٿا. هي بلاگ وضاحت ڪري ٿو ته غلط معلومات ڇا آهي ۽ اهو پڙهندڙن کي ڪيئن متاثر ڪري سگهي ٿو.

غلط معلومات، معلومات جو هڪ حصو آهي جيڪو بنيادي طور تي غلط آهي پر ڄاڻي وائي غلط بيان ڪيو ويو آهي. پر غلط معلومات اڃا به ڪافي خطرناڪ ٿي سگهي ٿي. اهڙي غلط معلومات جي پکيڙ ڪنهن ماڻهوءَ طرفان شروع ٿي سگهي ٿو جيڪو خلوص دل سان چاهي ٿو ته ٻين لاءِ هڪ موضوع بابت شعور پيدا ڪري ۽ انهن کي هن معلومات سان محفوظ رکي. اهو عمل اهڙي سوچ رکندڙ ماڻهن طرفان پکڙيل آهي.

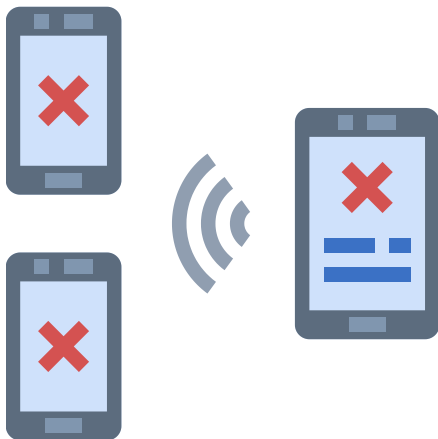
غلط معلومات جي عمدي يا غير ارادي طور تي ڦهلائڻ جي باوجود احتياط جي ضرورت آهي. اهو پڻ ٿي سگهي ٿو نيم غلط معلومات جيڪا غلط نتيجن تي ٻڌل هجي. اسان سڀ سمجهون ٿا ته اسان صحيح معلومات شيئر ڪري رهيا آهيون پر بدقسمتي سان ائين ناهي. مواد شيئر ڪيو پيو وڃي ان تي منحصر آهي ته غلط معلومات ڪيتري خطرناڪ ٿي سگهي ٿي.

قديم زماني کان وٺي، اسان جي اخبارن ۾ خبرن جي پهچائڻ ۾ سڀ کان اول ٿيڻ جي ڊوڙ رهي آهي. پهرين اخبار ۽ پوءِ ٽي وي چئنلن زرد صحافت شروع ڪئي ته جيئن وڌيڪ ماڻهن تائين پهچي. انهن خبرن کي سنسني خيز بڻائڻ لاءِ غلط معلومات پکيڙي صحافت جي اخلاقيات کي تباهه ڪيو آهي، ايستائين جو خبرن کي سنسني خيز ڪرڻ لاءِ سڀ کان اول هئڻ جي نسل کي غلط ڄاڻ ڏني وڃي ٿي.

اڄ به مختلف چينل ڪجهه واقعن بابت غلط حقيقتون پيش ڪن ٿا ته جيئن خبرن جي پهرين رپورٽنگ ڪئي وڃي. مثال طور، عام ماڻهوءَ جي درخواست تي، ڪنهن سانحي يا حادثي جو حوالو ڏيڻ کانسواءِ ماڻهن جي موت جي خبر ڏيڻ وغيره. اهڙي طرح غلط تصويرون لڳائڻ،

اصل ڪهاڻي کان مختلف ڪا شيءَ لکڻ يا ان کي ميڊيا ۾ هلائڻ، غلط تاريخون شيئر ڪرڻ جا به ڪيترائي مثال آهن، جيڪي صحيح نه هئڻ ڪري شيئر ڪيون ويون.

سوشل ميڊيا ۽ خاص ڪري يوٽيوب تي ٺاهيل ڪلڪ بيٽ ٽمبيلس غلط معلومات يا نيم غلط معلومات تي مشتمل آهي ڌيان حاصل ڪرڻ لاءِ. ڪلڪ بيٽس بنيادي طور تي يوٽيوب تي ٺهيل ٽامبيلز آهن جيڪي ڏسندڙن کي وڌائڻ لاءِ استعمال ڪيون وينديون آهن. اهڙي طرح واٽس ايپ تي شيئر ڪيل ڪجهه پيغامن ۾ به غلط معلومات شامل ٿي سگهي ٿي.

ماڻهن جا ڪجهه گروه عمدي طور تي غلط معلومات پکيڙي رهيا آهن، انهن جي غلط معلومات جي پويان هڪ خاص ايجنڊا آهي. ڪڏهن ڪڏهن غلط معلومات غير ارادي طور تي پکڙجي ويندي آهي، جيئن ڪيترائي ڀيرا اسان به ڪنهن جي شيئر ڪيل غلط معلومات شيئر ڪندا رهيا آهيون، جيڪا پوءِ ٻين ماڻهن سان شيئر ڪري سگهجي ٿي. مثال طور سوشل ميڊيا تي ڪيتريون ئي افواهون يا ڪي مذهبي بيان شيئر ڪيا وڃن ٿا، جيڪي بي بنياد هوندا آهن ۽ ان جو ڪو به حوالو ناهي هوندو ۽ ڇاڪاڻ ته اهو هڪ مذهبي بيان آهي، ان ڪري ماڻهو ان کي فوري طور تي شيئر ڪن ٿا. اسان پڙهيل لکيل کي اهڙن معاملن ۾ تمام گهڻي احتياط ڪرڻ گهرجي. غلط معلومات تمام خطرناڪ ثابت ٿي سگهي ٿي. جڏهن به توهان غلط معلومات اڳتي شيئر ڪندا آهيو، اهو نه صرف توهان جي ساک کي نقصان پهچائيندو آهي پر ماڻهن کي به گمراه ڪندو آهي ۽ ماڻهو اوهان جي ڦهلايل غلط معلومات جي بنيادن تي غلط فيصلو به ڪري سگهن ٿا.

غلط معلومات کي روڪڻ جا طريقا

غلط معلومات کي روڪڻ ڏکيو آهي پر ان سان مقابلو ڪري سگهون ٿا. ڪافي سارا ٽولز آهن جنهن جي ذريعي غلط معلومات جي سڃاڻپ ڪرڻ لاءِ استعمال ڪري سگهجي ٿو. انهي ڳالهه کي يقيني بڻائڻ لاءِ ته موجود معلومات غلط نه آهي، هيٺيان قدم مددگار ثابت ٿي سگهن ٿا.

سوشل ميڊيا اڪائونٽ چيڪ ڪريو جتي معلومات پوسٽ ڪئي وئي آهي. اڪائونٽ جو جائزو وٺڻ سان اهو ظاهر ٿئي ٿو ته معلومات غلط آهي.

توهان کي معلومات شيئر ڪرڻ کان پهريان پنهنجي سموري عقل کي استعمال ڪرڻ گهرجي ۽ جتي توهان کي معلومات جي درستگي تي شڪ هجي مهرباني ڪري اها معلومات شيئر نه ڪريو.

BREAKING NEWS

سنسني خيز خبرن مان مراد گمراهه ڪندڙ حقيقتون آهن. جيئن ته سنسني خيز خبرون جلدي ماڻهن ۾ مقبول ٿي وينديون آهن، تيئن ماڻهو خبرن ۾ وڌيڪ سنسني خيزي جو اضافو ڪندا آهن، جيتوڻيڪ انهيءَ سان ميڊيا جي اخلاقيات کي تباهه ڪرڻ هوندو آهي.

هميشه قابل اعتماد خبرون ويب سائيٽن جهڙوڪ نيوز چينلز ۽ مشهور بلاگز تي اعتماد ڪريو.

حقيقتون معلوم ڪرڻ لاءِ پنهنجي معلومات کي مستند ويب سائيٽن تان چيڪ ڪريو، مثال طور، جيڪڏهن توهان ٻڌو ٿا ته ڪنهن مشهور شخص جي وفات ٿي وئي آهي، پوءِ هن خبر کي وڌين نيوز چينلز تي ڏسو، جيڪڏهن اها سچي آهي ته ٻيا چينل ان کي ضرور رپورٽ ڪندا.

ڪنهن به قسم جي گمراهي کان بچڻ لاءِ قابل اعتماد سوشل ميڊيا اڪائونٽس کي فالو ڪريو.

سوشل ميڊيا تي پوسٽ ڪيل معلومات جي خبرن کي احتياط سان چيڪ ڪريو، ڇاڪاڻ ته ڪڏهن ڪڏهن جعلي پوسٽ پاڻ ظاهر ٿي پونديون آهن ته ان ۾ غلط معلومات موجود آهن.

سائوٿ ويل چون ٿا ته هميشه اهو معلوم ڪرڻ جي ڪوشش ڪريو ته معلومات ڪٿان اچي رهي آهي. "ڇا توهان کي ڊيٽا جو اصل ذريعو معلوم آهي؟ ڇا اهو ذريعو واضح طور تي بيان ٿيل آهي؟ ڇا توهان واضح طور تي ٻڌائي سگهو ٿا ته ڪهڙي تنظيم هن خبر جي ذميواري آهي؟ مان سمجهان ٿو ته انسانن جي سست رفتاري ۽ مختلف ذريعن ذريعي حقيقي حقيقتن تائين پهچڻ لاءِ ٿوري تحقيق نه ڪرڻ جي ڪري وڌي رهي آهي." اهو سڀئي لاءِ ضروري آهي ته هر ڪنهن لاءِ سوشل ميڊيا ذريعي غلط معلومات واري مواد جو حصو بڻجڻ کان پاڻ کي روڪيو وڃي ۽ ان کان بچڻ لاءِ موجود آن لائين طريقا ڳولجن. غلط معلومات ايتري ته عام ٿي چڪي آهي جو ڪجهه ايجنسين جهڙوڪ گوگل نيوز انيشيٽو ۽ پوئنٽر ميڊيا وائز ٽين ايج ڪم ڪرڻ شروع ڪري ڇڏيو آهي.

انهيءَ تي بحث کي ختم ڪرڻ لاءِ، اسان سڀ ٽيڪنالاجي جي فائدين ۽ نقصانن سان ڀريل دنيا سان ڀريل آهيون، جنهن کان اسان کي واقف ٿيڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. اسان کي باشعور شهرين جي طور تي ڪم ڪرڻو پوندو ۽ جعلي خبرن جي پروپيگنڊا کي ناڪام بڻائڻو پوندو. جيئن ته غلط معلومات جا سنگين ۽ خطرناڪ نتيجا ٿي سگهن ٿا، ان ڪري اسان کي احتياط ڪرڻ گهرجي ۽ ان کي ٻين سان شيئر ڪرڻ کان پهريان ان جي تصديق ڪرڻ گهرجي.

جعلي خبرن جي ڪيئن نشاندهي ڪجي

ذريعن کي ڄاڻڻ

ڪهاڻي سان لاڳاپيل ويب سائيٽ، ان جو مقصد ۽ هڪ حوالي سان مهيا ڪيل معلومات تي تحقيق ڪريو.

ڪهاڻي کان ٻاهر پڙهو

ڪهاڻين جون سرخيون استعمال ڪري سگهجن ٿيون.

پوءِ سڄي ڪهاڻي کي مڪمل طور تي ڄاڻڻ

ليکڪ بابت ڄاڻو: تحقيق ڪريو ته ڇا ليکڪ حقيقي ۽ قابل اعتماد آهي.

مختلف ذريعن

ڪهاڻي ۾ ڏنل لنڪ تي ڪلڪ ڪريو، چيڪ ڪريو ته ڏنل لنڪ واقعي اصل ڪهاڻي ٻڌائين ٿا.

تاريخ چيڪ ڪريو

پراڻيون ڪهاڻيون ٻيهر اپلوڊ ڪرڻ جو مطلب آهي ناهي ته انهن جو تعلق نون واقعن سان آهي.

مزاح يا طنز لاءِ ڪهاڻي جي جانچ ڪريو

چيڪ ڪريو ته ڪهاڻي ۾ طنزيه مواد موجود ته نه آهي تصديق لاءِ ليکڪ ۽ ويب سائيٽ سان چيڪ ڪريو.

تعصب جي چڪاس

اهو پڻ غور ڪيو ته توهان ڇا پنهنجا عقيدا متاثر ٿي سگهن ٿا توهان جي ڪهاڻي جو جائزو وٺڻ جي صلاحيت لاڳاپيل

اهرن سان تصديق ڪرڻ

مختلف ڪتابن جو مطالعو ڪريو ۽ حقيقت جي جانچ ڪندڙ سائيٽن سان تصديق ڪريو.

